

בש"פ 486/15 - סלמאן אבו זעבוט נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 486/15

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: סלמאן אבו זעבוט

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
(כב' השופטת ח' סלוטקי) ב-מ"ת 5087-14 מיום
25.12.2014

תאריך הישיבה: ח' בשבט התשע"ה (28.1.2015)

בשם העורר: עו"ד איל הדר; עו"ד שלום פיניה

בשם המשיבה: עו"ד אופיר טישלר

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופטת ח' סלוטקי) מיום 25.12.2014 במ"ת 5087-14, בה נתקבלה בקשת המדינה למעצר העורר עד לתום ההליכים נגדו.

תמצית רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו קשירת קשר לביצוע פשע - עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); חבלה חמורה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 333 בצירוף סעיפים 335(א)(1) ו-335(א)(2) לחוק העונשין; ניסיון להברחה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 211(א)(1) לפקודת המכס [נוסח חדש] (להלן: פקודת המכס) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; ועבירת המסתייע ברכב לעוון או פשע - לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש].

לפי המתואר בכתב האישום, העורר קשר עם אחרים, תושבי מצרים וישראל, קשר לביצוע הברחה של טובין, שפרטיהם אינם ידועים, בהיקף מסחרי ובנסיבות מחמירות. במסגרת הקשר האמור הגיעו מהצד המצרי בצהרי ה-22.10.2014 למקום הסמוך לגדר הגבול שבין ישראל למצרים לפחות 12 אנשים, כשהם נושאים על גבם לפחות 10 חבילות גדולות של טובין, מצוידים בסולמות וחמושים ברובי סער, מקלעים וטיל נגד טנקים. במקביל הגיעו למקום העורר וישראלים נוספים בג'יפים בלתי מזוהים. כוח צה"ל שהוזעק אל המקום ירה מספר יריות אזהרה באוויר כדי להרחיק את המצרים מהגדר וכדי לעצור את העורר ושאר הישראלים. המצרים פתחו באש לעבר חיילי צה"ל, ועקב כך התפתח קרב ירי ממושך, במהלכו ירו המצרים גם טיל כתף לעבר חיילי צה"ל. במהלך חילופי האש נפצעו שני חיילי צה"ל וגם העורר נפגע מהירי. העורר ושאר הישראלים המעורבים נסו מהמקום בנסיעה מהירה ברכביהם.

3. יחד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, לפי סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). המדינה טענה, כי קיימת תשתית של ראיות לכאורה נגד העורר, וכן עילות מעצר סטטוטוריות מכוח סעיפים 21(א)(1) ו-21(ג)(1) לחוק המעצרים.

4. בדיון שהתקיים בתאריך 24.11.2014, קבע בית המשפט (כבוד השופט נ' אבו טהה) כי קיימות ראיות לכאורה לעבירות המיוחסות לעורר, אף כי בנוגע לעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות התשתית הראייתית היא "בעלת עוצמה נמוכה". ואולם, הוסיף בית המשפט, כי האכסניה לבירור ענין זה היא במסגרת ההליך העיקרי ולא בשלב בחינתן של הראיות לכאורה. לאור זאת, ומשנקבע קיומה של עילת מעצר - עליה לא חלק גם בא כוח העורר - הורה בית המשפט על קבלת תסקיר מעצר.

בתסקיר המעצר שהוגש קבע שירות המבחן קיומה של רמת סיכון להישנות התנהגות עבריינית מצד העורר, וזאת לאור הרשעותיו הקודמות והתרשמותו ממאפייני אישיותו של העורר, אך המליץ בכל זאת על שחרור העורר למעצר בית בלוד, מקום מרוחק מביתו בנגב, ובפיקוח המשלב איזוק אלקטרוני ושלושה מפקחים לסירוגין.

5. בדיון שהתקיים לפני בית המשפט ביום 25.12.2014, שעל ההחלטה שנתקבלה בסיומו נסוב ערר זה, התנגדו למעשה שני הצדדים להמלצת שירות המבחן. בא כוח המדינה התנגד לשחרורו של העורר לחלופת מעצר נוכח מסוכנותו, עליה עמד גם שירות המבחן; ואילו בא-כוח העורר התנגד להמלצת שירות המבחן בטענה שאין ראיות לכאורה בנוגע לעבירה העיקרית שבכתב האישום (חבלה חמורה), בעוד לגבי העבירות האחרות, הן אינן מצדיקות כלל מעצר.

בהחלטתו ציין בית המשפט, כי התרשמות שירות המבחן שהעורר עלול לפעול באופן עובר חוק וחוצה גבולות במצבים של לחץ כלכלי, מתח ותסכול, כמו גם העבר הפלילי של העורר והיותו אסיר ברישיון עת ביצע לכאורה את העבירות המיוחסות לו, מלמדות על מסוכנותו לציבור. עוד הודגש, כי לא ניתן להמעיט גם מחומרתה של עבירת ניסיון

הברחת הטובין, גם אם לא ידוע טיב הטובין וכמותו. טעמים אלה הביאו את בית המשפט למסקנה שלא ניתן לתת אמון בעורר שיקיים תנאי שחרור, אם יושתו עליו, וכי אין בחלופת המעצר כדי לאיין את מסוכנותו הרבה, ולכן הורה על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו.

6. בעררו טוען העורר, כי שגה בית המשפט המחוזי בהחלטתו, שנתקבלה חרף קביעה מפורשת בדבר חולשה ראייתית ביחס לעבירה המרכזית בה הוא מואשם ובניגוד להמלצת שירות המבחן לשחררו לחלופת מעצר. נטען כי את עבירת נסיון ההברחה, שלגביה נמצאו ראיות לכאורה, לא ניתן לאפיין לגופה בהעדר אינדיקציה לטיב ולכמות הטובין שהמעורבים בפרשה ניסו להבריח. עוד נטען שעל-פי הנוהג, בגין אישום בעבירה זו אין מבקשים מעצר עד תום ההליכים. כן נטען, כי שגה בית המשפט בנותנו משקל להיות העורר אסיר ברישיון, שעה שעובדה זו נלקחה בחשבון על-ידי שירות המבחן בעת עריכת התסקיר, ותישקל במסגרת גזירת דינו, אם יורשע. ולבסוף נטען, כי אין לצפות כי חלופת מעצר תיתן מענה מוחלט למסוכנות הנאשם, ועל כן טעה בית המשפט קמא משדחה את האפשרות לשחרור העורר בנימוק שגם לדעת שירות המבחן חלופת המעצר תביא אך לצמצום רמת הסיכון ולא לאיונה.

7. בדיון בפני חזר בא כוח העורר על טיעונו הנזכרים לעיל, תוך שעמד בעיקר על הקושי שבהטלת אחריות על העורר לירי מהצד המצרי ולפציעת החיילים, על בסיס הוראת סעיף 34א לחוק העונשין, שעניינה אחריות מבצע בצוותא לעבירה נוספת. לטענתו, ככל שאישום זה ייפול, אין באישומים האחרים כדי להצדיק מעצר עד לתום ההליכים.

מנגד, טען בא כוח המדינה כי כל הנסיבות מסביב מצביעות על עסקת הברחה חמורה וגדולה (משתתפים רבים, חבילות רבות וגדולות של טובין, הצטיידות וירי בכלי נשק), כי קיימות ראיות לכאורה לכל העבירות שבכתב האישום, וכי נוכח מסוכנותו הרבה של העורר - לאור עברו הפלילי וחומרת המעשים המיוחסים לו בכתב האישום - יש צידוק והכרח במעצרו. בא כוח המדינה עמד על כך שהאירוע הנדון אירע כאשר העורר היה אסיר ברישיון בגין הרשעה בעבירת הברחת סמים חמורה. לבסוף נטען כי תסקיר המבחן בעניינו של העורר הוא שלילי בבסיסו, וקובע את מסוכנותו של העורר, ולכן לא היה מקום להמליץ על שחרורו לחלופת מעצר.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון בטענות הצדדים ובחומר בתיק לא מצאתי כי נפלה שגגה בהחלטת בית משפט קמא לעצור את העורר עד לתום ההליכים, וממילא דין הערר להידחות.

9. ראשית יש להבהיר, כי שלא כטענת בא כוח העורר, כב' השופט נ' אבו טהה קבע שקיימות ראיות לכאורה לכל העבירות בהן מואשם העורר, אם כי לגבי העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות סבר שהתשתית הראייתית היא "בעלת עוצמה נמוכה". בית המשפט הוסיף גם, כי האכסניה לבירור ענין זה היא במסגרת ההליך העיקרי ולא בשלב בחינתן של הראיות לכאורה.

אכן, הטלת אחריות על העורר לפציעת החיילים כתוצאה מהירי מהצד המצרי - על בסיס הוראת סעיף 34א לחוק העונשין, שעניינה אחריות מבצע בצוותא לעבירה נוספת - אינה מהלך פשוט, ונושא זה ודאי יזכה לבירור יסודי

במסגרת ההליך העיקרי. עם זאת, לענייננו, לשלב הראיות לכאורה, יש לומר שאין מדובר במהלך משולל יסוד. כזכור, נושא ההברחות אינו זר לעורר (לעורר עבר בהברחת סמים מסוכנים), וחומר הראיות כולל דו"ח צה"ל לפיו בשנתיים האחרונות היו 5 אירועי ירי מהצד המצרי אגב פעילות הברחה. על כן, אין זה מופרך כלל לומר ש"אדם מן הישוב" (כלשון סעיף 34א לחוק העונשין), יכול היה לצפות שגם אירוע ההברחה רב-המשתתפים הנדון יתפתח לאירוע ירי. כאמור, ההכרעה בסוגיה זו, כפי שקבע בית משפט קמא, היא ענין להליך העיקרי, אך אין לומר בשלב זה שאין ראיות לכאורה גם לעבירה זו.

ראוי להזכיר כאן כי בית משפט קמא הדגיש בהחלטתו, כי לא ניתן להמעט גם מחומרתה של עבירת ניסיון הברחת הטובין, גם אם לא ידוע טיב הטובין וכמותם.

10. בא כוח העורר לא חלק על קיומן של עילות מעצר סטטוטוריות בעניינו של העורר, לפי פסקאות (א)(1)(ב) ו-(א)(1)(ג)(4) לסעיף 21 לחוק המעצרים. גם שירות המבחן. מסוכנתו של העורר נלמדת מעברו הפלילי, מחומרת המעשים המיוחסים לו בכתב האישום הנדון, וכן מתסקיר שירות המבחן, שקבע קיומה של רמת סיכון להישנות התנהגות עבריינית מצד העורר, וזאת לאור הרשעותיו הקודמות והתרשמות ממאפייני אישיותו.

במרץ 2010 הורשע העורר, עפ"י הודאתו, בהברחה מגבול ירדן של קרוב ל- 5 ק"ג הרואין(!), ונידון ל- 70 חודשי מאסר בפועל, וכן למאסר על תנאי ולקנס. המעשים מושא כתב האישום הנוכחי אירעו באוקטובר 2014, בעת שהעורר היה אסיר ברישיון. בית משפט קמא קבע, בצדק, כי העבר הפלילי של העורר והיותו אסיר ברישיון עת ביצע לכאורה את העבירות המיוחסות לו, מלמדים על מסוכנותו לציבור.

11. בנסיבות אלה בדין קבע בית משפט קמא, כי נוכח מסוכנותו של העורר ועברו הפלילי לא ניתן לתת בו אמון שיקיים תנאי שחרור, אם יושתו עליו, וכי אין בחלופת המעצר כדי לאיין את מסוכנותו הרבה. אמנם, כפי שטען בא כוח העורר, חלופת מעצר עשויה להיות מוצדקת גם כאשר אינה מאיינת לחלוטין את הסיכון הנשקף מנאשם, ואולם ככל שהמסוכנות רבה יותר והסיכון להישנות המעשים גבוה יותר, כן יהיה צידוק שלא להטיל סיכון זה על הציבור ולהימנע מחלופת מעצר.

12. סיכומו של דבר: הערר נידחה.

ניתנה היום, י"ב בשבט התשע"ה (1.2.2015).

ש ו פ ט